

Spirituals che han il curaschi da star tar l'amur

Blers prers han relaziuns zuppadas – pli e pli savens stattan els publicamain latiers

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **12 spirituals e conventuals svizzers han fundà quest onn ina grupp che sa numna «celibat e relaziun». Ciril Berther è in dals spirituals catolics che ha clamà en vita questa grupp.** En l'America dal sid n'èsi nagut spezial che spirituals catolics maridan ed han famiglia. En l'Europa sa tegnan ils uestg ed il papa anc adina vi dal celibat. In prer che vul maridar ha ozendi pli grev che anc avant 30 onns, constatescha Berther. El sez ha stuì sentir quai.

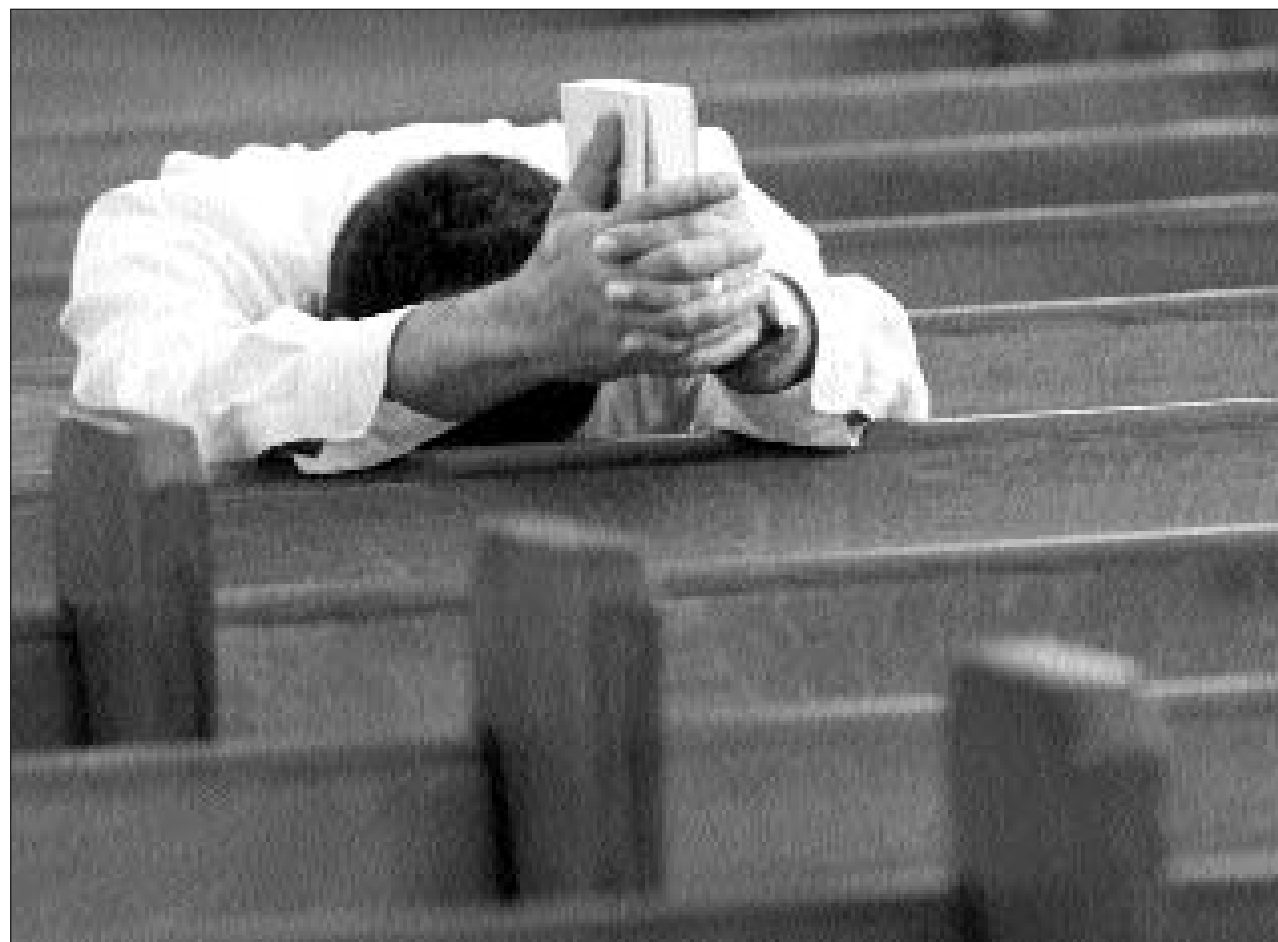
Dar tiers l'amur

En sia plaiv ha el emprendì d'enconuscher sia partenaria. Els lavuravan ensemen en il team da pastoraziun. Radund dus onns han els tegnì tselà lur amur. Lura èn els sa decidids da star publicamain tar lur relaziun.

«L'emprim ha la gliעד atgnamain prendì si positiv quai», sa regorda Berther. Anc dus onns è el restà plevon. Il pli grond problem è dentant stà che tschertas dunnas han cumenzà a torpedar la lavur da la partenaria da Berther. Perquai ha il pèr decidi da bandunar la plaiv. L'emprim ha la partenaria dà giu la piazza. Suentar in mez onn è Berther sa laschà pensiunar anticipadamain. Pervi da la pensiun anticipada obtegna el oz be ina part da sia renta.

La vardad è in sbagl

«Anc avant paucs onns vess jau ditg ch'jau n'enconuschia nagins collegas che han relaziuns», di Berther. «Ma cura ch'jau hai ina giada cumenzà a dumbrar, eri tuttina blers.» La baselgia uffiziala na posseda sa chapescha naginas cifras. I n'existia gnanca cifras da spirituals che han bandunà la baselgia per pudair maridar. In collega da Berther ha ina giada ditg: «Sche ti es davent da la baselgia, n'existas ti betg pli per ella.»

En l'Europa sa tegnan ils uestg ed il papa anc adina vi dal celibat. In prer che ha ina relaziun e vul maridar ha ozendi pli grev che anc avant 30 onns.

KEYSTONE

Avant ventg u trenta onns erian ils uestg anc pli generus cun plevons che bandunavan la plaiv per fundar famiglia. I deva la pussaivladad da la laisaziun. Il plevon daventava laic e l'uestg pudeva procurar per ina piazza per el. Oz sajan ils uestg pli dirs, constatescha Berther. Els emprovan da tegnair enavos per tut pretsch ils augsegners.

Las autoritads clericalas na disturbia quai betg tant, sch'in plevon haja ina relaziun zuppada. Era sche tut la gliעד sappia quai. Pir suenter che Berther veva

dà tiers publicamain sia relaziun ha el udì criticas sco: «Nus savevan che vus avais ina relaziun. Quai n'era nagin problem. Ma uss che vus avais ditg, na pudain nus betg acceptar.» In auter commentari: «Voss sbagl è che vus essas memia sincer.»

L'uestg na respunda betg en scrit

Las experientschas che Berther ha fatg cun l'uestgieu èn per part pitras. Publicamain na dastga Berther dentant far naginas rinfatschas. Per tut quai ch'è currì e passà tranter l'uestgieu ed il spiritual

n'ha Berther nagins mussaments enta pugn. «Ils uestg na mettan giu nagut en scrit en talas situaziuns», di Berther. El possedia be intginas notizias da discurs. Las brevs che Berther ha tramess a l'uestg n'èn betg vegnidas respundidas.

Las experientschas da Berther èn exemplaricas era per auters prers che han dà si lur clamada pervi d'ina relaziun.

Prer è lià financialmain

En la grupp «celibat e relaziun» èn ils blers spirituals gia pensiunads. Tar tuts è

la relaziun d'amur gia enconuscenta. Spirituals che vivan en relaziuns zuppadas en ina plaiv n'èn fin uss anc betg s'annunziads tar la grupp. «Il ristg e la tema è bler memia grond», constatescha Berther.

E tge cussegls dess Berther ad in plevon giuven che less bandunar la baselgia pervi d'ina relaziun? «La relaziun sto esser fitg ferma», di Berther. Bunamain tuttina impurtanta saja la situaziun finanziaria. «Lezza po daventar in grev burdi», admonescha Berther. Il spiritual po numnadamain lavurar be en baselgia. Ses studi e sia scolaziun na furman nagina basa per in'otra clamada.

Spiritual viva sin via

Berther enconuscha differentas biografias da spirituals che han dà tiers lur relaziun tar ina dunna: In anteriur conventual che aveva pli baud da purtar gronda responsabladad, viva oz cun ina renta minimala. In auter spiritual che ha pir 40 onns viva sin via, damai ch'el è ha dà tiers sia relaziun e suenter chattà nagina piazza pli.

Gist en questa dumonda less la grupp «celibat e relaziun» chattar schliaziuns per prers che vulan star avertamain tar lur relaziun. Ina pussaivladad fiss era ch'ina plaiv engaschass in plevon che viva en ina relaziun averta, di Berther. In collega ord la grupp saja pront da sa laschar engaschar d'ina plaiv che acceptia sia relaziun. L'idea saja teoreticamain buna, di Berther. Tuttina è Berther era sceptic: «I stuess esser ina plaiv cun ina fitg buna cultura da communicaziun.»

Adressas da contact:

– Paul Jeannerat-Gränicher, Lengenrüpstr. 68, 3322 Urtenen-Schönbühl, telefon 031 859 33 46, e-mail: graenicher.jeannerat@gmx.ch
– Ciril Berther, Mülistatt 12, 8955 Oetwil a.d.L., telefon: 01 748 45 50, e-mail: cirberther@bluewin.ch